

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

การศึกษาศาภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 สรุปผลการศึกษาวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการและครูผู้สอน ต่อสภาพการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1
3. เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 312 โรงเรียน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 312 คน ครูวิชาการ จำนวน 312 คน และครูผู้สอนจำนวน 3,671 คน รวมทั้งสิ้น 4,295 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม ได้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan เพื่อกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 173 คน ครูวิชาการ จำนวน 173 คน ครูผู้สอน 348 คน รวมทั้งสิ้น 694 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ปรับปรุงพัฒนา มาจากเครื่องมือนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 . 2549) โดยศึกษาหลัก ทฤษฎี แนวคิดจากตำรา เอกสารการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถาม แล้วนำร่างแบบสอบถามไปเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเที่ยงตรงของโครงสร้างและความถูกต้องชัดเจนของภาษา และพิจารณาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ตามที่คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้เสนอแนะ

2.2 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

แบ่งเป็น 5 ระดับตามวิธีการของ ลิเคิร์ต (Likert) โดยสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคตามสภาพการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 นำหนังสือจาก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

3.2 กำหนดครุภัณฑ์ในแบบสอบถามเพื่อจะได้ส่งแบบสอบถามให้กับผู้บริหาร ครูผู้สอน เพื่ออำนวยความสะดวกหลังการได้รับแบบสอบถามคืน

3.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งให้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยขอหนังสือจากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 นำส่งไปให้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งนัดหมายเวลาในการเก็บแบบสอบถามคืน โดยให้โรงเรียนนำแบบสอบถามส่งคืนมาที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 และผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์ และการแปลผลข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยลำดับ ดังนี้

1.1 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปดำเนินการโดยการหาค่าอำนาจจำแนก ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแบบสอบถามแต่ละข้อ มาเปรียบเทียบกันตามตัวแปรอิสระ

1.2 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคตามสภาพการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้วิธีสังเคราะห์ข้อความแล้วนำมาสรุปเรียงเป็นรายชื่อตามความถี่จากสูงมาหาค่า

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติพื้นฐาน คือค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้ F-test ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการทดสอบรายคู่โดยวิธีการของ LSD

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ ครูผู้สอน โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่าลำดับที่มากที่สุด คือ มีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนและอิงพัฒนาการของผู้เรียนรองลงมา มีการจัดระบบการบันทึกการรายงานผลและการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียนและมีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายการจัดการศึกษาและหลักสูตรการศึกษานั้นพื้นฐาน

เมื่อพิจารณาในรายด้านตัวบ่งชี้ พบว่า

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายการจัดการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับปานกลางและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับจากมากที่สุด ใน 3 ลำดับแรกคือมีความรู้และเข้าใจเป้าหมายการจัดการศึกษาหลักสูตรและมาตรฐานของผู้เรียนตามหลักสูตรรองลงมาคือจัดการศึกษาที่สมดุลทั้งพุทธิศึกษา จริยศึกษา พลศึกษา หัตถศึกษา และมาตรฐานผู้เรียนตามหลักสูตร และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเน้นให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ เช่น แนวทาง สุ จิ ปุ ลิ เป็นต้น

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคลอยู่ในระดับปานกลางและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับจากมากที่สุด ในลำดับแรกคือจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนรายบุคคล รองลงมาคือใช้ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคลจัดกิจกรรมเสริมให้แก่ผู้เรียนอย่างเหมาะสมและนำข้อมูลรายบุคคลของผู้เรียนไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาตรงตามศักยภาพและความต้องการ

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับปานกลางและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับจากมากที่สุด ใน 3 ลำดับแรกคือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าด้วยตนเอง รองลงมาคือส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกคิดฝึกทำ ฝึกแก้ปัญหาและปรับปรุงตนเอง และจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนกันเอง โดยครู สังเกตเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและ
ผู้เรียน อยู่ในระดับปานกลางและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับจากมากที่สุด ในลำดับแรกคือมีทักษะ
ในการใช้คอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ตและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ รองลงมาคือนำคอมพิวเตอร์ /อินเทอร์เน็ต/สื่อ
เทคโนโลยีมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้

ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้
ผู้เรียนและอิงพัฒนาการของผู้เรียน อยู่ในระดับมากและรายชื่ออยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากที่สุด ใน 3 ลำดับ
แรกคือ รายงานผลการพัฒนาผู้เรียนให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ (ผู้เรียน ผู้ปกครอง ผู้บริหาร ครูประจำชั้น) รองลงมาคือ
ประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริงและ อิงพัฒนาการของผู้เรียน และประเมินเพื่อวินิจฉัยจุดเด่น จุดด้อย
ประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีการนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน
ให้เต็มตามศักยภาพ อยู่ในระดับปานกลางและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับจากมากที่สุด ในลำดับแรก
คือ นำผลการประเมินการเรียนการสอน มาเปลี่ยนพฤติกรรม การสอนเพื่อการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง รองลงมา
คือ พัฒนาเทคนิคและเครื่องมือที่หลากหลายเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 7 มีการวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อและการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำผลไปใช้พัฒนา
ผู้เรียน อยู่ในระดับปานกลางและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับจากมากที่สุด ใน ลำดับแรกคือนำผลการ
บันทึกหลังการสอน ไปปรับปรุงพัฒนาสื่อ การจัดการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาผู้เรียน รองลงมาคือจัดทำวิจัยในชั้น
เรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 เรื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 8 มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง
และรายชื่ออยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับจากมากที่สุด ใน 3 ลำดับแรกคือ มีหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นมาตรฐาน
สอดคล้องกับเป้าหมายและเหมาะสมครอบคลุมกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและสังคมรองลงมาคือ
นำหลักสูตรไปใช้อย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนการดำเนินงานอย่างถูกต้องและ ประเมินผลการใช้หลักสูตร
สถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ตัวบ่งชี้ที่ 9 มีรายวิชา/กิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจ
อยู่ในระดับปานกลางและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับจากมากที่สุด ใน ลำดับแรกคือมีกิจกรรมที่
หลากหลายให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถอย่างเต็มที่ ชมรม ชมรม กลุ่มสนใจ เป็นต้น รองลงมาคือมีรายวิชาที่
หลากหลายให้ผู้เรียนได้เลือกตามความสนใจ

ตัวบ่งชี้ที่ 10 มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ตอบสนองความถนัดและ
ความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับปานกลางและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลางคือส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ผู้
เรียน จัดทำหน่วย การเรียนรู้กำหนดการสอนเพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความถนัดและ
ความสามารถของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 11 มีการส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรมการจัดการเรียนรู้ และสื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลางและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลางและน้อยเรียงลำดับจากมากที่สุดใน 3 ลำดับแรกคือส่งเสริมและพัฒนาให้ครูจัดทำ สร้างสื่อและ วัฒนธรรมการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย รองลงมาคือ ส่งเสริมให้ครูใช้สื่อและวัฒนธรรมการจัดการเรียนรู้เช่น กระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการ กลุ่ม กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ เป็นต้น และ จัดให้มีศูนย์บริการสื่อ อุปกรณ์การจัดการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 12 มีการจัดระบบการบันทึก การรายงานผลและการส่งข้อมูลของผู้เรียน อยู่ใน ระดับ ปานกลางและรายชื่ออยู่ในระดับมากและปานกลางเรียงลำดับจากมากที่สุดใน 3 ลำดับคือรายงานผลและส่ง ต่อผู้เรียนตามระยะเวลาที่กำหนด รองลงมาคือมีระบบการวัดและประเมินผลคุณภาพผู้เรียน และมีแบบบันทึกผล การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 13 มีระบบการนิเทศการเรียนการสอนและนำมาผลไปปรับปรุงการสอนอยู่เสมอ อยู่ใน ระดับ ปานกลางและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับจากมากที่สุดใน 3 ลำดับคือ แต่งตั้งคณะกรรมการ นิเทศอย่างชัดเจนรองลงมาคือมีแผนและปฏิทินการนิเทศที่สนองความต้องการของผู้รับการนิเทศ และ รายงานผล และนำผลการนิเทศมาพัฒนาปรับปรุงการสอนอยู่เสมอ

ตัวบ่งชี้ที่ 14 มีการนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับ ปานกลางและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับจากมากที่สุดใน 3 ลำดับแรกคือ จัดหาสร้าง แหล่งการเรียนรู้และจัดตั้งอำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบและสร้าง องค์ความรู้ด้วยตนเอง รองลงมาคือจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรู้จักและเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้/แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ ในสถานศึกษาและชุมชน และจัดหาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน ครู วิชาการ และ ครูผู้สอน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 ปีการศึกษา 2550 โดยรวมและรายด้านพบว่า

2.1 ระดับ การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

2.2 พบว่าสภาพการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 พบว่า ไม่แตกต่างกัน 13 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ ที่ 1 มีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายการจัดการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวบ่งชี้ ที่ 2 มีการ วิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล ตัวบ่งชี้ ที่ 3 มีความสามารถในการจัดกระบวนการ เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตัวบ่งชี้ ที่ 4 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ ของตนเองและผู้เรียน ตัวบ่งชี้ ที่ 5 มีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ ผู้เรียนและอิงพัฒนาการของผู้เรียน ตัวบ่งชี้ ที่ 6 มีการนำผลการประเมินมาปรับแก้การเรียนการสอนเพื่อ

พัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ตัวบ่งชี้ที่ 7 มีการวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อและการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำผลไปใช้พัฒนาผู้เรียน ตัวบ่งชี้ที่ 8 มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น

ตัวบ่งชี้ที่ 9 มีรายวิชากิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจ

ตัวบ่งชี้ที่ 11 มีการส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรมการจัดการเรียนรู้ และสื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 12 มีการจัดระบบการบันทึกการรายงานผลและการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียน ตัวบ่งชี้ที่ 13 มีระบบการนิเทศการเรียนการสอนและนำผลไปปรับปรุงการสอนอยู่เสมอตัวบ่งชี้ที่ 14 มีการนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 1 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 10 มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ตอบสนองความถนัดและความสามารถของผู้เรียน

3. ข้อเสนอแนะในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่ามีข้อเสนอแนะประเด็นสำคัญที่สุด 3 อันดับแรกคืองบประมาณไม่เพียงพอ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานและการพัฒนาบุคลากรไม่ต่อเนื่อง

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีประเด็นนำมาอภิปรายดังนี้

1. การศึกษาสภาพการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีระดับ การดำเนินงานอยู่ในระดับ ปานกลาง และระดับมาก ตามลำดับ สาเหตุที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ โรงเรียน ไม่ค่อยตระหนักถึงความสำคัญกับการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากนัก ทั้งที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 ได้การดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้กำหนดกลยุทธ์สำคัญในการดำเนินการคือ สร้างความเสมอภาคและเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เร่งปฏิรูปการศึกษานุเคราะห์ จัดประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการ ทั้งผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอนในโรงเรียน ทั้งมีการชี้แจงและทำความเข้าใจกับทุกฝ่ายในการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อสนองนโยบายการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ส่งเสริมให้

ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คือ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ภาวิณี สนิสุขวัฒนานันท์ และคณะ (2542 : 25) ได้ทำการวิจัยเรื่อง โครงการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้ที่มุ่งประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญในจังหวัดสกลนคร กรณีศึกษาวิจัยและพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อปฏิรูปทั้ง โรงเรียนจังหวัดสกลนคร โดยใช้ผู้บริหาร ครูวิชาการ ครูและศึกษานิเทศก์เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้บริหาร ครูวิชาการ ครู และศึกษานิเทศก์บางคนไม่สามารถปฏิบัติตามแผนหลักของการปฏิรูปในโรงเรียน ผู้บริหารไม่สามารถสนับสนุนให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อคุลย์ศักดิ์ ศรีปัญญา (2545:79) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ขาดการนิเทศติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผลเรียนเป็นสำคัญและยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมาน แก้วคำไสย์ (2545 : 140) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาด้านการประเมินผลการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการ มีความเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติตามบทบาทด้านนี้โดยรวมและรายชื่อ อยู่ในระดับปานกลาง

2. การศึกษาเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการและครูผู้สอนต่อการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจมีผลมาจาก การดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีแนวทางปฏิบัติตามนโยบายและเป้าหมายไปในทิศทางเดียวกันกล่าวคือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพของผู้เรียนคือ เก่ง ดี มีสุข ถึงแม้จะอยู่ในแต่ละสถานภาพก็ตาม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อนันต์ ทิพย์อาสน์ (2548 : 91) ได้ศึกษาวิจัยสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกัน และ สอดคล้องกับชารี ปาปะไพ (2549 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการจัดการศึกษาตามยุทธศาสตร์ การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ โรงเรียนและครูผู้ปฏิบัติการสอน ในอำเภอวาปีปทุม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีระดับปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการวิจัยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับดังนี้ คือ งบประมาณไม่เพียงพอ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานและการพัฒนาบุคลากรไม่ต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ ชารี ปาปะไพ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการจัดการศึกษาตามยุทธศาสตร์ การปฏิรูปการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า งบประมาณ การปฏิรูปการเรียนรู้ไม่เพียงพอ และ อุดมศักดิ์ ศรีปัญญา (2545:79) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ขาดการฝึกอบรมบุคลากรให้มีการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูขาดสื่อและอุปกรณ์การสอนตลอดจนปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญขาดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสม และ ขาดการนิเทศติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผลเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสภาพการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 ผู้วิจัย มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำหรับเขตพื้นที่การศึกษา

ควรนำผลการศึกษาเพื่อนำไปเป็นข้อสารสนเทศ เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 โดยมีการจัดงบประมาณให้เพียงพอ และ การพัฒนาบุคลากรโดยมีการจัดอบรม ประชุมสัมมนาอย่างต่อเนื่อง

1.2 สำหรับสถานศึกษา

1.2.1 ควรมีการปรับปรุงสภาพการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียน โดยความร่วมมือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ ครูผู้สอน และขอความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมสำคัญเพื่อให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษามีการพัฒนาที่มีคุณภาพ

1.2.2 ควรตระหนักและให้ความสำคัญการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คือ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้วิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียน ด้านอื่น ๆ เพื่อให้ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ครอบคลุมทุกด้าน เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศ ในการพัฒนาผู้บริหาร ครูวิชาการ ครูผู้สอน พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่งและมีความสุขอย่างแท้จริงต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY